

94. *Rosa jundzillii* Besser — Róża Jundzilla

Gatunek zachodniopontyjski, o kontynentalnym i subkontynentalnym zasięgu, obejmującym obszary umiarkowanie ciepłe do umiarkowanie chłodnych w środkowym pasie wschodniej i środkowej Europy. Najdalej na zachód sięga po środkową i południową Francję oraz północno-zachodnie Włochy. Występuje w dużym rozproszeniu, a w Alpach (Vorarlberg) dochodzi do 1100 m n.p.m.

Na północy oderwane od głównego zasięgu wyspowe stanowiska znajdują się w Niemczech między Wezerą i Łabą. Według W. Dybowskiego róża ta rośnie na wyraźnie odizolowanym stanowisku w Białoruskiej SSR w Niańkowie, obwód Nowogródek (Kraków, Zielnik Instytutu Botaniki PAN), a według J. Wolfganga także w okolicy Wilna (Mowszowicz, 1958, *Conspectus Florae Vilnensis*).

Na południu wyspowe stanowiska podawane są z Włoch (Apenin Liguryjski), z Węgier, Rumunii, Jugosławii, Bułgarii, europejskiej Turcji, Podkawkazja i Kaukazu; stanowiska z Grecji, z Krymu (półwysep Kercz) i z Tureckiej Armenii są kwestionowane (Meusel, Jäger, Weinert, 1965, *Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora*).

Według E. Oberdorfera (1949, *Pflanzensoziologische Exkursionsflora*) w południowo-zachodnich Niemczech *R. jundzillii* jest lokalnie gatunkiem charakterystycznym dla zespołu *Querceto-Lithospermetum*.

W Polsce rośnie na miejscach otwartych i nasłonecznionych, na miedzach i przydrożach, w zaroślach tarniny, na brzegach świetlistych dąbrów i borów sosnowych. Występuje na glebach o różnej zawartości węgla wapnia: na lessach, wapiennych i kredowych rędzinach (Lubelszczyzna), rumoszu skalnym (Góry Pieprzowe k. Sandomierza), glebach gliniastych (południowa Wielkopolska).

Na podstawie materiałów znajdujących się w krajowych zielnikach i danych z literatury florystycznej można u nas wyróżnić dwa obszary o większym zagęszczeniu stanowisk: 1) Przedgórze Sudeckie i Nizina Śląska, 2) Wyżyna Lubelska i wschodnia krawędź Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej.

Pomiędzy tymi dwoma obszarami znajduje się przerwa w zasięgu, która, być może, jest tylko pozorna, gdyż z terenu tego, jak dotąd, brak jakiegokolwiek danych. Pojedyncze stanowiska znajdują się: w Pieninach, w Woli Żarczyckiej koło Leżajska i w Wielkopolsce (3 stanowiska). Te ostatnie nawiązują wyraźnie do śląskiego zgrupowania stanowisk w powiatach: Trzebnica i Wrocław.

Zasięg *R. jundzillii* do tej pory nie był w Polsce opracowany*.

This is west-pontian species, with a continental and subcontinental range covering regions that have a climate from medium warm to medium cold, in a central belt through Eastern and Central Europe. In the west it reaches central and southern France and north-western Italy. It occurs considerably scattered and in the Alps (Vorarlberg) it reaches up to 1100 m elevation.

In the north, isolated stands, separated from the main region of the species occurrence, exist in Germany between the Weser and Elbe. According to W. Dybowski this rose grows on distinctly isolated stands

*W związku z niemożliwością sprawdzenia danych z literatury, a koniecznością ich wykorzystania przy opracowywaniu rozmieszczenia poszczególnych gatunków rodzaju *Rosa* L. w Polsce, zastosowano na mapie dwójakie znakowanie stanowisk, a mianowicie:

- 1) ● dla stanowisk opartych na materiale zielnikowym sprawdzonym przez autorów,
- 2) ○ dla stanowisk naniesionych na mapę według danych z dostępnej literatury florystycznej.

Znakowanie to będzie konsekwentnie stosowane przy opracowywaniu rozmieszczenia w Polsce wszystkich pozostałych krajowych gatunków rodzaju *Rosa* L.

in the Bielorussian SSR in Niańkowo, county Nowogródek (Kraków, Herbarium of the Botanical Institute) and according to J. Wolfgang also in the vicinity of Vilno (Mowszowicz, 1958, *Conspectus Florae Vilmensis*).

In the south, isolated stands have been reported from Italy (Ligurian Appennini), Hungary, Romania, Yugoslavia, Bulgaria and European Turkey, sub-Caucasus and the Caucasus. The authenticity of the stands in Greece, from the Crimea (Kerč peninsula) and from the Turkish Armenia has been questioned (Meusel, Jäger, Weinert, 1965, *Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora*).

According to E. Oberdorfer (1949, *Pflanzensoziologische Exursionsflora*) in south-western Germany *R. jundzillii* is in places a characteristic species for the association *Querceto-Lithospermetum*.

In Poland it grows in open and insolated places, in hedgerows and along roads, in blackthorn thickets, on edges of sparse oak or pine forests. It grows on soil with varying content of calcium carbonate, on loess, on limestone and calcareous rendzina (Lublin district), or rock rubble (Pieprzowe Mts. nr: Sandomierz) and on clay soils (southern Wielkopolska).

On the basis of materials in Polish herbaria and the floristic literature we can distinguish in Poland two regions of the species occurrence in greater numbers of stands. These are 1) the submontane region in the Sudety and the Silesian lowland, and 2) the Lublin upland and the eastern edge of Kielecko-Sandomierska upland.

Between these two regions there is a gap in the range which possibly is only apparent since from this region so far there is lack of any information. Isolated stands can be found in the Pieniny Mts., in Wola Żarczycka near Leżajsk and in Wielkopolska (3 stands). These latter ones obviously are in extension of the Silesian region of the species occurrence in the Trzebnica and Wrocław counties.

The range of *R. jundzillii* has not been described in Poland before*.

Западно-понтійський вид с континентальним і субконтинентальним ареалом, охоплюючим умерено теплі райони (до умерено холодних) в центральній полосі Восточної і Середньої Європи. Даліє всього на захід заходить в центральній і південній Франції, а також в північно-західній Італії. В межах ареала зустрічається в великому розсіянні. В Альпах (форарльберг) доходить до 1100 м над ур.м.

На півночі від основного ареала існують островні місцезнаходження в Німеччині, між Везером і Ельбой. Згідно В. Дибовському, вид цей росте в Білоруській ССР, на далеко ізолюваному місцезнаходженні в Нянкові Новогрудського району (Краків, гербарій Інституту ботаніки ПАН), а по І. Вольфгангу — також в околицях Вільнюса (Mowszowicz, 1958, *Conspectus Florae Vilmensis*).

На півдні островні місцезнаходження вказуються в Італії (Лігурійський Апеннін), Угорщині, Румунії, Югославії, Болгарії, європейській частині Турції, Кавказу. Місцезнаходження в Греції, Криму (Керченський півострів) і Турецькій Арменії піддаються сумніву (Meusel, Jäger, Weinert, 1965, *Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora*).

По Е. Обердорферу (Oberdorfer, 1949, *Pflanzensoziologische Exkursionsflora*) в північно-західній Німеччині роза Юндзілла є видом, характерним для спільноти *Querceto-Lithospermetum*.

В Польщі виростає на відкритих і доступних сонцю місцях, на межах і обочинах доріг, в зарослях терновника, на опушках дубрав і соснових борів. Росте на ґрунтах з різним вмістом карбонату кальцію, на лєссах, вапнякових і мелових рендзинах (Люблінське воєводство), на каменних россыпях (Пешові гори біля Сандомира), на глинистих ґрунтах (Південна Велика Польща).

На основі матеріалів, знайдених в польських гербаріях, і по літературним даним, можна

*In view of the fact that it was not possible to check the reports given in the literature and that it was necessary to make use of them when preparing maps of distribution of the individual species from genus *Rosa* L. in Poland, two types of symbols were employed on the maps, namely:

- 1) ● for stands documented by herbarium material seen by the authors,
- 2) ○ for stands reported in the available literature but not documented by herbarium specimens.

These symbols will be regularly employed on maps of distribution in Poland of all the Polish species from genus *Rosa* L.

выделить на территории Польши два района с наибольшим скоплением местонахождений: 1) Судетское предгорье и Силезская низменность, 2) Люблинская возвышенность и восточная окраина Келецко-Сандомирской возвышенности.

Между этими двумя районами расположен разрыв ареала, однако, возможно, только кажущийся, так как отсюда до сих пор нет никаких данных. Единичные местонахождения обнаружены в Пенинах, в Воли Жарчицкой около Лежайска и в Великой Польше (3 местонахождения); эти последние явно тяготеют к силезскому скоплению местонахождений в повятах Тшебница и Вроцлав.

Ареал вида для Польши до сих пор не обрабатывался*.

STANOWISKA – LOCALITIES – МЕСТОНАХОЖДЕНИЯ

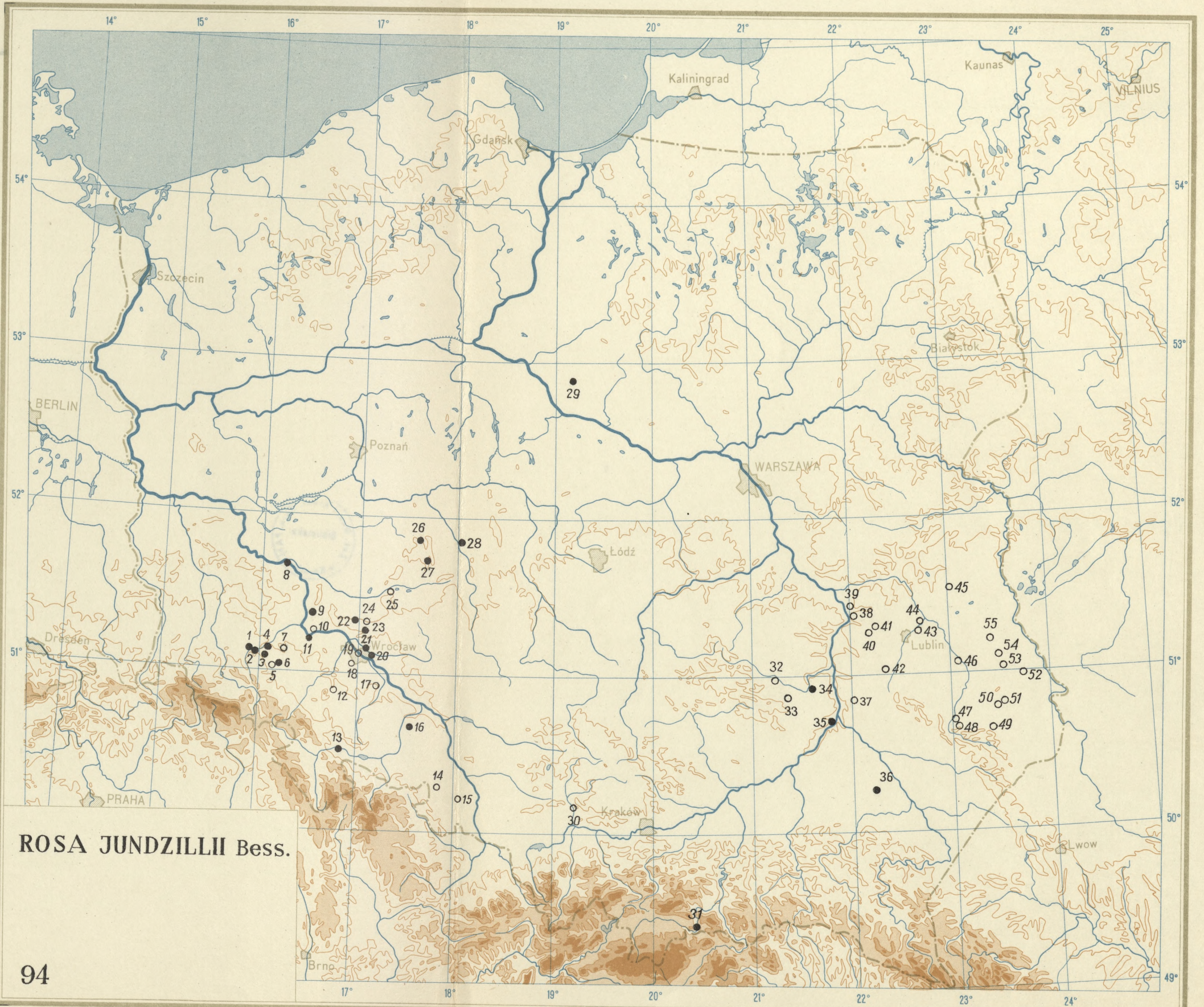
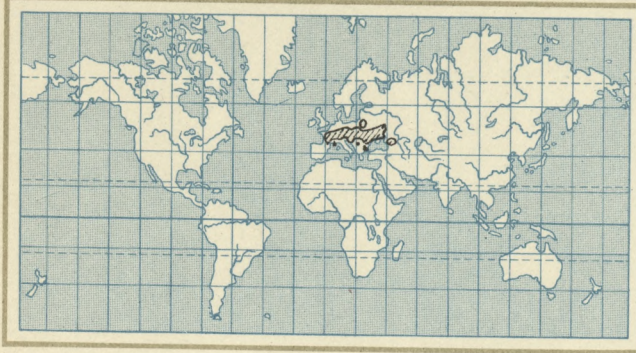
1. Obora – przedmieście Złotoryi (Pinkwart, 1900; Schalow, 1915, Verh. Bot. Ver. Brandenb., 57)!
2. Wilcza Góra – na południe od Złotoryi (Scholz, 1890; Schube, 1903, Jahresb. Schles. Gesellsch. f. Vaterl. Cult., 81)!
3. Sichów koło Jawora (Scholz, 1874)!
4. Dunino, pow. Legnica (Pinkwart, 1900; Schalow, 1915, l.c.)!
5. Jakuszowa, pow. Jawor (Schalow, 1915, l.c.).
6. Jawor (Scholz, 1878; Schube, 1903, l.c.; Schalow, 1915, l.c.)!
7. Między Gniewomierzem i Legnickim Polem, pow. Legnica (Schalow, 1915, l.c.).
8. Wał nadodrzański koło Czysto Pola – 7 km na wschód od Głogowa (Browicz, 1961)!!
9. Tarchalice, pow. Wołów (Schalow, 1927)!
10. Prawików, pow. Wołów (Schalow, 1915, l.c.).
11. Malczyce, pow. Środa Śląska (Gerhardt, 1883; Scholz, 1889; Schalow, 1915, l.c.)!
12. Strzegomiany, pow. Wrocław (Schalow, 1915, l.c.).
13. Braszowice, pow. Ząbkowice Śląskie (Schalow, 1921)!
14. Kietlice, pow. Głubczyce (Schalow, 1915, l.c.).
15. Pawłowiczki koło Milic, pow. Koźle (Schube, 1903, l.c.).
16. Kamieniołom bazaltowy w Molestowicach, pow. Niemodlin (Browicz, 1961)!!
17. Domaniów, pow. Oława (Schalow, 1915, l.c.).
18. Między Smolcem i Zybyszowem, pow. Wrocław (Schalow, 1915, l.c.).
19. Między dzielnicami Wrocławia: Kozanowem i Pilzycami (Schube, 1903, l.c.; Schalow, 1915, l.c.).
20. Wrocław-Dąbie (Zielnik Inst. Bot. we Wrocławiu)!!; Wrocław–Szczytniki (Kabadt, 1879)!!; Wrocław–Swojczyce (Uechtritz, 1878)!!; Wrocław–Sepolno (Uechtritz, 1878)!!; Wrocław–Biskupin (Uechtritz, 1882)!!; przy wałach Starej Odry we Wrocławiu (Uechtritz, 1856; Schalow, 1915, l.c.)!
21. Między dzielnicami Wrocławia: Mirosławiczki i Karłowice (Uechtritz, 1879)!!; Wrocław–Karłowice (Kabadt, 1882; Uechtritz, 1883)!
22. Przy drodze od wsi Osola do Wielkiej Lipy, pow. Trzebnica (Schalow, 1916)!
23. Machnice, pow. Trzebnica (Jungler, 1864; Schalow, 1921)!
24. Marcinowo, pow. Trzebnica (Schube, 1903, l.c.; Schalow, 1915, l.c.); Bentkowo, pow. Trzebnica (Schalow, 1915, l.c.).
25. W okolicy Milicza, pow. Milicz (Schalow, 1916, Zeitschrift d. Naturwiss. Abteil., 23; Schalow, 1917/18, Zeitschrift d. Naturwiss. Ver., 24/25).
26. Dobrzyca, pow. Pleszew (Kaczmarek, 1967)!!
27. Łakociny, pow. Ostrów Wlkp. (Kaczmarek, 1968)!!
28. Wyganki, pow. Kalisz (Kaczmarek, 1968)!!
29. Złotopole pod Lipnem, ziemia dobrzyńska (Zalewski, 1890)!
30. Bieruń Stary, pow. Tychy (Schube, 1903, l.c.; Schalow, 1915, l.c.).
31. Pieniny, skraj lasu pod Trzema Koronami (Krawiec, 1929)!
32. Nietulisko Małe, pow. Opatów (Krzaczek, 1969, rękopis); Kunów, pow. Opatów (Krzaczek, 1969, l.c.).
33. Czerwona Góra, pow. Opatów (Krzaczek, 1969, l.c.).
34. Oddział 94 leśn. Korycizna, Nadleśn. Ćmielów (Głazek, 1969)!
35. Góry Pieprzowe nad Wisłą k. Sandomierza (Popek, 1967; Krzaczek, 1969, l.c.)!
36. Wola Żarczycka p. Leżajskiem (Raciborski, 1908)!
37. Kamienna Góra k. Gościeradowa, pow. Kraśnik (Krzaczek, 1969, l.c.).
38. Bochońca, pow. Puławy (Krzaczek, 1969, l.c.).
39. Włostowice k. Puław (Krzaczek, 1969, l.c.).
40. Łąki k. Nałęczowa, pow. Puławy (Krzaczek, 1964, Fragm. Fl. et Geobot., 10, 3).
41. Piotrowice k. Nałęczowa, pow. Puławy (Krzaczek, 1964, l.c.).
42. Wilkołaz pod Kraśnikiem, pow. Kraśnik (Koporska, 1929, Acta Soc. Bot. Pol., 6).
43. Długie, pow. Lublin (Krzaczek, 1964, l.c.).
44. Sobianowice, pow. Lublin (Krzaczek, 1964, l.c.).
45. Białka k. Sosnowicy, pow. Parczew (Krzaczek, 1969, l.c.).
46. Łopiennik k. Piasek, pow. Krasnystaw (Krzaczek, 1969, l.c.).

*В связи с невозможностью проверки данных из литературы и необходимостью использования их при обработке размещения отдельных видов рода *Rosa* L. в Польше, на карте применена двоякая метка местонахождений а именно:

- 1) ● для местонахождений, опирающихся на материалы гербарном, проверенном авторами,
- 2) ○ для местонахождений, нанесенных на карту согласно данным из доступной флористической литературы.

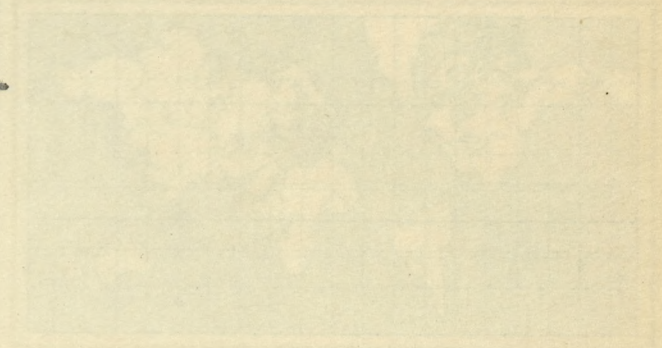
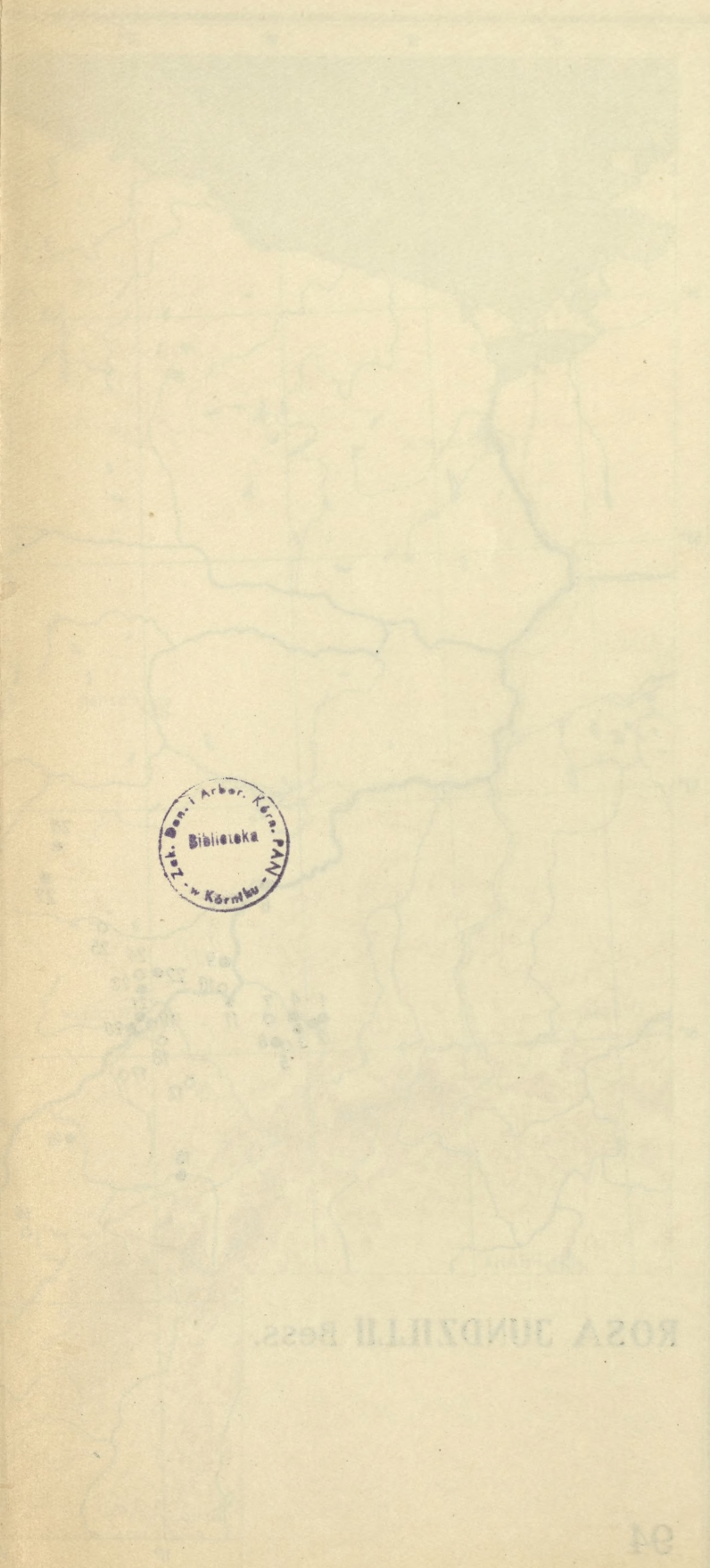
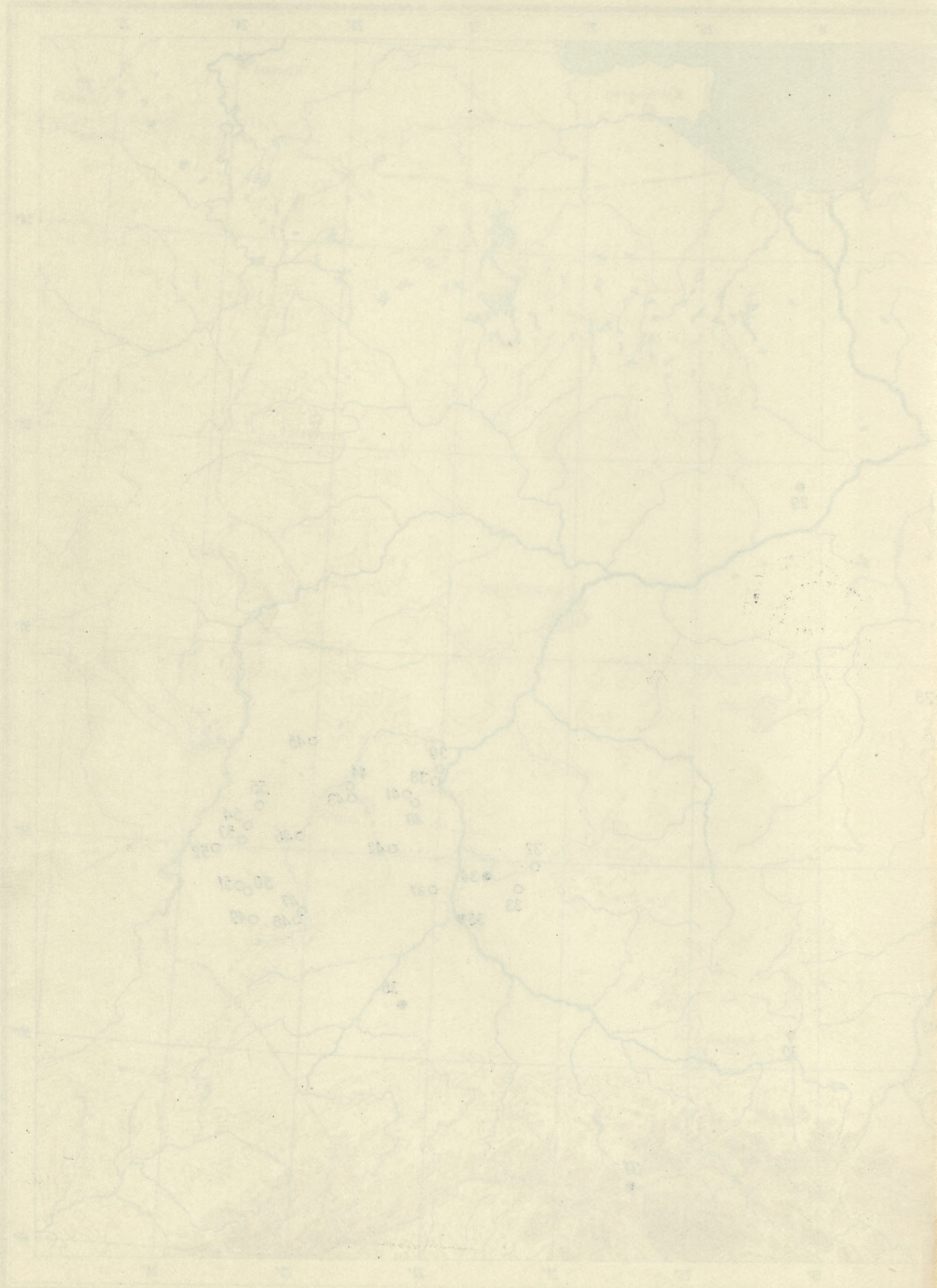
Метка эта будет последовательно применяться при обработке размещения в Польше всех остальных отечественных видов рода *Rosa* L.

47. Niedzielska k. Zamościa (Krzaczek, 1964, l.c.).
48. Kąty II k. Zamościa i przy drodze do Wychodów (Krzaczek, 1964, l.c.).
49. Łabunie k. Zamościa (Krzaczek, 1964, l.c.).
50. Świdniki k. Grabowca, pow. Hrubieszów (Krzaczek, 1969, l.c.).
51. Czechówka k. Grabowca, pow. Hrubieszów (Krzaczek, 1964, l.c.).
52. Białopole k. Chełma (Krzaczek, 1964, l.c.).
53. Kumów Majoracki k. Chełma (Krzaczek, 1969, l.c.).
54. Wolwinów k. Chełma (Krzaczek, 1969, l.c.).
55. Rezerwat Stawska Góra, pow. Chełm (Krzaczek, 1969, l.c.).

ROSA JUNDZILLII Bess.

94

Biblioteka
Zet. Ben. Arber. Kónj. -
w Kórnko - VY.

ROSA JUNDILLI Bess.

19